

Kolonie Baťových strojíren v Sezimově Ústí

Miloš Hořejš

Pro nedostatek pracovních prostor ve Zlíně a pro nedostatek pracovních sil byla v letech 1938 - 1939 zvažována vhodná lokalita pro nový strojírenský závod. Z důvodu levné pracovní síly a geografické blízkosti bylo rozhodnuto vybudovat strojírenský provoz na ploše zakoupeného statku v Šimonovanech na Slovensku (dnešní Partyzánské). S výstavbou plánovaného závodu a města se započalo již koncem roku 1938. Události následující po 15. březnu 1939, kdy došlo k ustavení samostatného Slovenského štátu, došlo ke změně lokality zamýšleného nového strojírenského závodu. Vybráno bylo území v katastru Velkého Dvora poblíž Sezimova Ústí. Jižní Čechy byly zvoleny z důvodu průmyslové zaostalosti a s tím souvisejícího dostatku pracovních sil. 5. června 1939 došlo k zakoupení bývalého zemanského statku "Velký dvůr" a příslušejících pozemků z majetku města Tábora a hned druhého dne byl proveden slavnostní výkop plánovaných továrních objektů i sídlišť pro zaměstnance. Záměrem bylo vybudovat do 5-8 let město pro 10 tisíc obyvatel s továrnou pro 3 000 zaměstnanců. Začátkem roku 1940 se v nových budovách podniku začalo vyrábět. Stejným tempem vyrostly i rodinné domky, do prvních 36 domů se již na Vánoce roku 1939 stěhovali noví obyvatelé. Koncem roku stála hrubá stavba typicky „baťovského“, tehdy ještě třípodlažního „Společenského domu“. Během roku 1940 výstavba závodu i obytné čtvrti úspěšně pokrčovala. Dokončena byla stavba Slévárny, postavena třetí halová budova, elektrárny, dokončena stavba Společenského domu a školy, postaven byl „domov mužů“ a dokončeny další rodinné domky (jedno, dvou a čtyřdomky). Začala se zároveň stavba dominantní pětipodlažní budovy do níž se následně měla přestěhovat veškerá administrativa. Do léta 1941 bylo dostavěno 135 různých obytných domů, průmyslová škola, dívčí domov a další budovy. Další stavby byly koncem roku 1941 zastaveny a obnoveny až následující rok. To již však v jiném duchu, podle německého vzoru „rustikálně-idylického, regionalistického stylu“, který byl v té době aplikován na řadě novostaveb v protektorátu.